

## POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi A.W.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki  
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, w sprawie o sygn. akt  
V ACa 1528/24

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw  
Publicznych w dniu 1 października 2025 r.

**oddala skargę.**

Paweł Czubik      Maria Szczepaniec      Grzegorz Pastuszko

## UZASADNIENIE

Pismem z 14 lipca 2025 r. (data stempla pocztowego) A.W. (dalej jako: „skarżąca”) reprezentowana przez adw. M.B., wniosła o: (1) stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie o sygn. akt V ACa 1528/24; (2) wydanie sądowi rozpoznającemu sprawę zalecenia podjęcia odpowiednich czynności niezbędnych do rozpoznania sprawy; (3) przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej sumy pieniężnej w wysokości 5 000 zł; (5) zasądzenie na rzecz skarżącej kosztów niniejszego postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że akta sprawy wraz z apelacją zostały przesłane do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 12 kwietnia 2024 r. Sprawa została zarejestrowana w V Wydziale Cywilnym pod sygn. akt V ACa 1528/24. Wskazano, że ostatnią i jedyną czynnością podjętą w postępowaniu apelacyjnym było doręczenie zawiadomienia o składzie sądu.

W odpowiedzi na skargę Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie wniósł o jej oddalenie. Wskazał, że w sprawie podjęto czynności związane z nadaniem sprawie biegu, gdyż wylosowano sędziego referenta i zawiadomiono strony o składzie orzekającym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga podlegała oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t. j. Dz.U. 2023, poz. 1725; dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość postępowania”), strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Artykuł 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania doprecyzowuje, że przy badaniu tego, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie.

Ustawa o skardze na przewlekłość postępowania nie określa wyraźnie, jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można mówić z reguły w przypadku bezczynności

sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; 16 marca 2006 r., III SPP 10/06; 21 marca 2006 r., III SPP 13/06; 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16; 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; 19 października 2017 r., III SPP 42/17; 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18, 22 stycznia 2019 r., I NSP 71/18, 3 grudnia 2019 r., I NSP 160/19; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Sąd Najwyższy zwracał jednak uwagę, że nieuprawniona jest teza, iż przekroczenie okresu 12 miesięcy trwania postępowania oznacza automatycznie wystąpienie stanu przewlekłości, bez względu na okoliczności danej sprawy, a oceniając czy w danej sprawie mamy do czynienia z przewlekłością postępowania należy brać pod uwagę kryteria określone w art. 2 tej ustawy, zgodnie z którymi dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Powyższe oznacza, że przewlekłości postępowania nie ocenia się w sposób mechaniczny, lecz w każdej sprawie indywidualnie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20; 10 listopada 2020 r., I NSP 142/20; 28 września 2021 r., I NSP 145/21).

Podobnie przesłanki stwierdzenia przewlekłości postępowania określa ETPC, który ocenia, czy przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona, w świetle szczególnych warunków sprawy i przy uwzględnieniu takich kryteriów, jak skomplikowanie (stopień złożoności) sprawy, zachowanie stron i organów prowadzących sprawę oraz znaczenia materii objętej skargą (wyroki ETPC z: 21 września 2000 r., skarga nr 33082/96, w sprawie Wojnowicz przeciwko Polsce; 4 kwietnia 2000 r., skarga nr 38670/97, w sprawie Dewicka przeciwko Polsce; 26 października 2000 r., skarga nr 25693/94, w sprawie Sobczyk przeciwko Polsce; 26 lipca 2001 r., skarga nr 29691/96, w sprawie Jedamski przeciwko Polsce; 14 stycznia 2003 r., skarga nr 39505/98, w sprawie W.M. przeciwko Polsce;

zob. też M.A. Nowicki, Europejski Trybunał Praw Człowieka – orzecznictwo, Tom I – Prawo do rzetelnego procesu sądowego, Kraków 2001, s. 46 i n. oraz powołane tam orzecznictwo tego Trybunału, a także postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19; 28 września 2021 r., I NSP 145/21). Utrwalone orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka uznaje przy tym, że sprawa jest prowadzona przewlekłe, jeżeli trwa dłużej niż trzy lata w jednej instancji (zob. np. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 10 lipca 1984 r. w sprawie Guincho przeciwko Portugalii, nr 8990/80), a w dwóch instancjach powyżej pięciu lat (zob. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 7 lutego 2006 r. sprawie Donnadieu przeciwko Francji, nr 19249/02). Opóźnienie zaistniałe w trakcie jednej z faz postępowania jest dopuszczalne, pod warunkiem, że łączny czas trwania postępowania nie jest nadmiernie długi (wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 8 grudnia 1983 r. w sprawie Pretto i inni przeciwko Włochom; skarga nr 7984/77, zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z: 4 stycznia 2023 r., I NSP 294/22; 10 maja 2023 r., I NSP 35/23).

Przyjmując powyższy pogląd za własny, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania nie pozwala na przyjęcie, że jest ono prowadzone przewlekłe.

Akta sprawy zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego w Warszawie w dniu 15 kwietnia 2024 r. wraz z apelacją. Tego samego dnia sprawa została zarejestrowana w Sądzie Apelacyjnym w Warszawie w systemie SLPS. Wylosowany został sędzia referent. Zarządzeniem z dnia 16 kwietnia 2024 r. zawiadomiono strony o składzie orzekającym. Pismem z dnia 26 lipca 2024 r. skarżąca wniosła o przyspieszenie postępowania w sprawie. Zarządzeniem z dnia 29 lipca 2024 r. poinformowano pełnomocnika skarżącej, że czynności związane z nadaniem biegu apelacji zostaną podjęte zgodnie z § 79 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18 czerwca 2019 r. – Regulaminu urzędowania sądów powszechnych. Kolejny wniosek o przyspieszenie postępowania w sprawie został wniesiony 7 maja 2025 r. i pozostawiony bez biegu wobec przesłania odpisu apelacji stronie pozwanej. Dokonano kontroli formalnej apelacji i zarządzeniem z dnia 16 lipca 2025 r. zarządzono doręczenie odpisu apelacji.

Zarządzeniem z dnia 11 sierpnia 2025 r. wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 6 listopada 2025 r., o czym zawiadomiono pełnomocników stron.

Pomiędzy wpłynięciem akt wraz z apelacją do Sądu Apelacyjnego w Warszawie (tj. 15 kwietnia 2024 r.) i wniesieniem skargi na przewlekłość postępowania (14 lipca 2025 r.) upłynęło 15 miesięcy. Wprawdzie czas oczekiwania na rozpoznanie sprawy jest znaczny, niemniej nie nosi on w postępowaniu apelacyjnym znamion przewlekłości. Biorąc pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w tym znaczne obciążenie Sądu Apelacyjnego w Warszawie – nie mamy jeszcze do czynienia z beczynnością, która skutkowałaby koniecznością uwzględnienia skargi. Sąd Najwyższy podkreśla przy tym, że wniesienie skargi na przewlekłość wywołało w ocenianym postępowaniu apelacyjnym ten, pożądaný przez skarżącą skutek, że Sąd Apelacyjny wyznaczył termin rozprawy apelacyjnej.

Jak wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, istotę prawa do sądu należy wiązać raczej z rzetelnym rozpatrzeniem sprawy, a nie z szybkim rozpatrzeniem sprawy – w tym sensie, że nie zawsze szybkie rozpatrzenie sprawy idzie w parze z rzetelnością jej rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2006 r., III SPP 27/06). Z tego względu w analizowanym przypadku brak natychmiastowego rozstrzygnięcia merytorycznego sprawy nie może *per se* uzasadniać stwierdzenia przewlekłości postępowania. Powyższe oznacza więc brak podstaw do stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji postanowienia.

Paweł Czubik    Maria Szczepaniec    Grzegorz Pastuszko

M.L.

[a.ł.]